

Parlamentul
Republicii Moldova

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

DP nr. 4
21 iunie 2022

Biroul permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr.797/1996, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege privind modificarea unor acte normative.

Anexă:

- 1. Proiectul de lege – 2 file;*
- 2. Nota informativă – 6 file.*

Dan PERCIUN
Deputat

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>63</u>		
<i>06</i>	<i>03</i>	<i>2022</i>
Ora _____		

LEGE
privind modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.42-44, art.247), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 13 alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Coeficientul de indexare constituie rata inflației la sfârșitul anului precedent, exprimată drept creștere a prețurilor de consum în luna decembrie a celui an față de aceeași lună a anului precedent. Coeficientul de indexare se stabilește de către Guvern.

2. La articolul 131 alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Suma fixă prevăzută la alin. (1) se determină prin multiplicarea cuantumului pensiei medii cu 50% din creșterea produsului intern brut pentru anul precedent exprimat în prețuri comparabile. Suma fixă se stabilește de către Guvern.”

3. La articolul 34 alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Cheltuielile de achitare a pensiilor deputaților, membrilor de Guvern, funcționarilor publici, aleșilor locali, procurorilor și judecătorilor și indemnizațiilor lunare viagere acordate judecătorilor și procurorilor sînt suportate de la bugetul de stat.”

4. La articolul 34 alineatul (5) se exclude.

5. La articolul 56¹ în alineatul (4), textul „Cheltuielile pentru achitarea pensiilor sînt suportate după cum urmează: 50% din mărimea stabilită a pensiei – din bugetul asigurărilor sociale de stat și 50% – din bugetul de stat.” se substituie cu textul: „Cheltuielile pentru achitarea pensiilor sunt suportate din bugetul de stat.”

Art. II Legea nr. 133 din 13-06-2008 cu privire la ajutorul social (publicat în Monitorul Oficial Nr. 179 art. 625), cu modificările ulterioare, se modifică prin expunere în redacție nouă a articolului 7, alineatul 3 precum urmează:

(3) Venitul lunar minim garantat se indexează în fiecare an, la 1 aprilie. Coeficientul de indexare constituie rata inflației la sfârșitul anului precedent, exprimată drept creștere a prețurilor de consum în luna decembrie a celui an față de aceeași lună a anului precedent. Coeficientul de indexare se stabilește de către Guvern.

Art. III – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția punctelor 3, 4 și 5 a articolului I care intră în vigoare începând cu 1 aprilie 2022.

(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

(3) Prin derogare de la articolul 13 al Legii nr.156/1998 privind sistemul public de pensii în cazul indexării din aprilie 2022 coeficientul de indexare se va aplica doar părții pensiei care nu depășește salariul mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2022.”

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Notă informativă
la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative

1. Denumirea autorului proiectului

Proiectul a fost elaborat de către deputatul Dan Perciun, în colaborare cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Scopul principal al proiectului este asigurarea echității sistemului de pensii prin reducerea decalajului între cele mai mari și cele mai mici pensii. Indexarea anuală conform formulelor aplicate în ultimii ani a dus la o creștere a prăpastiei în cadrul sistemului. Diferențele enorme ale cwanturilor plăților trezesc nemulțumiri în societate și afectează credibilitatea sistemului de pensii în ansamblu. Faptul că pensia medie este de până la 50 de ori mai mică decât pensiile maxime amplifică percepția că sistemul de pensii este unul preferențial și inechitabil în raport cu contribuabilul obișnuit. Pensia medie pentru limita de vârstă la 1 ianuarie 2022 a constituit 2595 de lei, iar pensia maximă a depășit 120 de mii de lei.

Proiectul își propune să reducă din acest decalaj în termeni absoluți prin indexarea parțială a pensiilor mai mari decât pensia medie pe economie în anul 2022. Acest mecanism va asigura pe de o parte în continuare protejarea puterii de cumpărare a părții pensiei care nu depășește salariul mediu, în același timp reducând din efectul general al indexării asupra decalajului dintre cele mai mari pensii și cele mai mici pensii.

Beneficiarii de pensii relativ mai mari, cwantumul cărora depășește necesitățile de consum de bază și care *de facto* pot face economii, dispun de mai multe opțiuni de investiții de la depozite bancare, până la procurarea valorilor mobiliare de stat - opțiuni care pot fi utilizate pentru protejarea puterii de cumpărare.

Indexarea diferențiată se va aplica la această etapă doar pentru indexarea din aprilie 2022.

Proiectul urmărește totodată și clarificarea anumitor aspecte tehnice – precum definirea univocă a ratei inflației utilizată pentru indexarea pensiei și uniformizarea terminologiei utilizate de Biroul Național de Statistică și lege - referitor la creșterea economică.

Proiectul uniformizează totodată modalitatea de indexare a pensiei cu cea a ajutorului social.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu-și propune armonizarea legislației naționale la cea a Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

La articolul 13 alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Coeficientul de indexare constituie rata inflației la sfârșitul anului precedent, exprimată drept creștere a prețurilor de consum în luna decembrie a acelui an față de aceeași lună a anului precedent. Coeficientul de indexare se stabilește de către Guvern.

Iar Art. III punctul 3 stabilește că „Prin derogare de la articolul 13 al Legii nr.156/1998 privind sistemul public de pensii în cazul indexării din aprilie 2022 coeficientul de indexare se va aplica doar părții pensiei care nu depășește salariul mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2022.”

Odată cu această modificare în anul 2022 se va indexa doar partea pensiei care nu depășește salariul lunar mediu pe economie prognozat pentru anul în curs. Pentru anul 2022 acesta constituie 9900 de lei. Din cele 665 de mii de pensii aflate în plată doar 9190 depășesc acest plafon. Astăzi doar 1.3% din toate pensiile sunt mai mari decât salariul mediu pe economie pentru anul curent. Totodată, aceste pensii exprimate ca valoare reprezintă 8.3% din fondul de pensii. Pensia medie pentru această categorie constituie 14711. Din totalul celor 9190 de pensii – 75% sunt pensii pentru limita de vârstă, celelalte 25% reprezentând pensii speciale de diferit tip.

Categoriile de pensii	Mărimea pensiei					
	Pensia ≤ 10000.00		Pensia medie	Pensia > 10000.00		
	Numărul beneficiarilor (persoane)	Suma lunară		Numărul beneficiarilor (persoane)	Suma lunară	Pensia medie
1	2	3		4	5	
- pensii pentru limită de vârstă	515156	1,263,461,302	2,453	6905	101,386,184	14,683
- pensii de dizabilitate	107960	186,522,492	1,728	0	0	
- pensii de urmaș	13269	23,962,354	1,806	22	262,592	11,936
- pensii pentru	30	33,551	1,118	0	0	

vechime în muncă						
- pensii unor categorii de angajați din aviația civilă	248	1,419,497	5,724	213	3,676,708	17,262
- pensii unor angajați din domeniul culturii	33	56,908	1,724	0	0	
- pensii funcționarilor publici	4560	21,152,563	4,639	261	3,253,981	12,467
- pensii deputaților	93	685,811	7,374	73	838,653	11,488
- pensii membrilor de Guvern	7	44,392	6,342	26	312,590	12,023
- pensii aleșilor locali	435	2,165,708	4,979	1	10,108	10,108
- pensii lucrătorilor vamali	5	19,238	3,848	0	0	
- pensii și indemnizații și viagere procurorilor	35	191,590	5,474	191	3,895,632	20,396
- pensii și indemnizații și viagere judecătorilor	0	0		270	6,236,663	23,099
- pensii participanților la lichidarea avariei de la Cernobîl	1557	6,578,263	4,225	14	238,403	17,029
- pensii militarilor în termen și membrilor lor de familie	698	1,328,308	1,903	0	0	
- pensii anticipate	1292	3,499,059	2,708	30	388,608	12,954
- pensii anticipata	6	35,398	5,900	1	19,377	19,377

pentru cariera lungă						
- pensii din rîndul structurilor de forță	20335	102,879,64 5	5,059	1183	14,673,06 8	12,40 3
Total pensii	665,719	1,614,036, 081	2,425	9190	135,192,5 68	14,711

Aplicând noua formulă în cazul în care coeficientul de indexare va constitui 10% pensiile de mai jos se vor indexa conform tabelului.

Coeficientul de indexare	Pensia în plată	Partea maxim indexată < 9900	Rezultatul indexării formula nouă	Pensia după indexarea pe formula nouă	Pensia după indexare pe formula veche	Diferența între formula veche și nouă
10%	2500	Integral	+250	2 750	2 750 (2500 * 110%)	0
10%	10 000	9900	+ 990	10 990	11 000	-100
10%	25 000	9900	+ 990	25 990	27 500	-1510

Suplimentar, noua redacție a articolului propune o definiție clară a ratei inflației. Formularea actuală din lege - creșterea anuală a indicelui prețurilor de consum nu-și găsește un corespondent în indicatorii utilizați de BNS pentru calculul evoluției indexului prețurilor de consum. BNS propune mai mulți indicatori precum:

- Rata lunară a inflației
- Rata medie lunară a inflației
- Rata anuală a inflației
- Rata medie anuală a inflației
- Rata inflației la sfârșitul anului

Legea nu face trimitere la nici unul dintre aceștia, tradițional Guvernul utilizând rata medie anuală a inflației fără o bază legală clară. Proiectul propune să fie utilizată rata inflației la sfârșitul anului. Aceasta va asigura o indexare a pensiilor de 13.94%, față de cele 5.1% cu cât ar urma pensiile să fie indexate în cazul în care s-ar utiliza rata medie anuală a inflației. Dincolo de avantajul evident pentru pensionari pe care îl va oferi această explicitare în lege, există un șir de argumente tehnice de ce acest indicator statistic reflectă mai bine impactul creșterii prețurilor asupra populației, decât cel tradițional utilizat până acum.

La articolul 13¹ alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Suma fixă prevăzută la alin. (1) se determină prin multiplicarea cuantumului pensiei medii cu 50% din creșterea produsului intern brut

pentru anul precedent exprimat în prețuri comparabile. Suma fixă se stabilește de către Guvern.”

Această modificare este una tehnică scopul fiind aducerea în concordanță a textului din lege cu indicatorii statistici ai BNS.

La articolul 34 alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Cheltuielile de achitare a pensiilor deputaților, membrilor de Guvern, funcționarilor publici, aleșilor locali, procurorilor și judecătorilor și indemnizațiilor lunare viagere acordate judecătorilor și procurorilor sînt suportate de la bugetul de stat.”

La articolul 56¹ în alineatul (4), textul „Cheltuielile pentru achitarea pensiilor sînt suportate după cum urmează: 50% din mărimea stabilită a pensiei – din bugetul asigurărilor sociale de stat și 50% – din bugetul de stat.” se substituie cu textul: „Cheltuielile pentru achitarea pensiilor sunt suportate din bugetul de stat.”

Modificările urmăresc simplificarea tehnică a ajustărilor informatice pe care urmează să le opereze CNAS odată cu schimbarea formulei de indexare. La moment, pensiile categoriilor stipulate la articolul 34 sunt achitate 50% din bugetul de asigurări sociale și 50% din bugetul de stat. Odată cu implementarea indexării parțiale CNAS va întâmpina probleme tehnice în partajarea costului indexării între bugete. Prin urmare se propune stabilirea că aceste pensii se achită integral din bugetul de stat.

Dincolo de aspectele tehnice, această modificare este și una echitabilă – ori aceste categorii de pensionari au beneficiat de pensii speciale în afara prevederilor generale aplicate celorlalți pensionari.

5. Fundamentarea economico-financiară

În baza datelor prezentate de CNAS, implementarea indexării parțiale pentru pensiile mai mari ca salariul mediu pe economie va elibera fonduri din BASS în valoare de 72 de milioane de lei în 2022.

9190 de pensii. Pensia medie depășește cu 4711 lei plafonul de 10.000.

Economii = $(9190 * 4711 * 12) * 14\% = 72$ milioane 2022.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul este corelat cu prevederile actelor legislative în vigoare, cu care se află în conexiune, iar modificările propuse sunt în scopul asigurării echității sistemului de pensii.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul urmează a fi avizat de către următoarele instituții publice:

- Ministerul Finanțelor;
- Ministerul Justiției;
- Centrul Național Anticorupție;
- Casa Națională de Asigurări Sociale.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul urmează să parcurgă expertiza anticorupție. După recepționarea raportului de expertiză anticorupție, informația privind rezultatele acesteia va fi inclusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul de lege vizat.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Întrucât proiectul de lege nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, acesta nu va fi expediat Centrului de Armonizare a Legislației pentru efectuarea expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Informația referitoare la concluziile expertizei privind compatibilitatea proiectului de lege cu alte acte normative în vigoare, precum și respectarea normelor de tehnică legislativă va fi inclusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul de lege vizat.

Dan PERCIUN

Deputat